א כל א) [א]העזרה היתה אורך מאה ושמנים ושבע על רוחב מאה ושלשים וחמש מן המזרח למערב קפ"ז [ב]מקום דריסת רגלי ישראל י"א אמה מקום דריסת הכהנים אחת עשרה אמה (א)המזבח שלשים ושתים בין האולם ולמזבח עשרים ושתים אמה (ב) ב)החיל ק' אמה ואחת עשרה אמה לאחורי בית הכפרת: **ב** [ג]מן הצפון לדרום מאה ושלשים וחמש (ג) ג) [ד]מן הכבש ולמזבח ששים ושתים מן המזבח לטבעות שמונה אמות [ה]מקום הטבעות עשרים וארבעה מן הטבעות לשלחנות ארבעה מן השלחנות ולננסין ארבעה (ד)מן הננסין לכותל העזרה שמונה אמות [ו]והמותר בין הכבש לכותל ומקום הננסין: **ג** ד) [ז]שש לשכות היו בעזרה שלש בצפון ושלש בדרום (ה)שבצפון לשכת המלח לשכת הפרוה לשכת המדיחין ה)המלח שם היו נותנין מלח לקרבן לשכת הפרוה שם היו מולחין עורות (ו)קדשים ועל גגה היה בית הטבילה לכהן גדול ביום הכפורים לשכת המדיחין (ז)ששם היו מדיחין קרבי הקדשים ומשם מסיבה עולה לגג בית הפרוה: **ד** (ח)שבדרום לשכת העץ לשכת הגולה לשכת הגזית אמר רבי אליעזר בן יעקב שכחתי מה היתה משמשת אבא שאול אומר לשכת כהן גדול היתה אחורי שתיהן וגג שלשתן שוה לשכת הגולה שם היה בור (ט)קבוע והגלגל נתון עליו ומשם מספיקין מים לכל העזרה לשכת הגזית שם היתה ו)סנהדרין גדולה של ישראל יושבת [ח]ודנה את הכהונה (י)וכהן שנמצא בו פסול לובש שחורים ומתעטף שחורים ויוצא והולך לו ושלא נמצא בו פסול לובש לבנים ומתעטף לבנים נכנס ומשמש עם אחיו הכהנים ויום טוב היו עושין שלא נמצא פסול בזרעו של אהרן הכהן וכך היו אומרים ברוך המקום ברוך הוא שלא נמצא פסול בזרעו של אהרן (יא)וברוך הוא שבחר באהרן ובבניו לעמוד לשרת לפני ה' בבית קדשי הקדשים:

הדרן עלך כל העזרה וסליקא לה מסכת מדות

ר"מ

כל העזרה היתה קפ"ז. מגונה של עזרת ישראל עד לאחורי הכפורת כמו שמפרש באורך ורחבה קל"ה בעזרת נשים שהרוחב לא שוה שכותלי כל העזרות כולן הולכות בשוה ובמישור מן הצפון לדרום מפרש לך מה היה משמשת העזרה הכבש לעצמו שלשים אורך מקום הטבעות כ"ד אמות שלחנות של שיש בשש עמודים הננסים שנויים בפרק שלישי והנותר הוא עשרים וחמש אמות פרוס אותו בין כבש לכותל מזה ובין מקום הננסין מלא א': **ג** שם היו מולחין עורות קדשים. לכך נקראת פרוה על שם עורות הפרים שבה דומיא דמכבותיה שנקראו על שם מעשיהן וזכר לדבר זהב פרוים (ד"ה ב ג) שדומה לדם הפרים אבל בית טבילה שעל גבה פרוה מגושא בגלו ועשאה דומה לדומה: בית טבילה. כמול שבנו על גג שער המים אמת נ"ל: **ד** לשכת כ"ג. לשכת פרהדרין: היתה אחורי שתיהן. אחד לשכת הגולה ואחד לשכת הגזית: וגג שלשתן שוה. למעלה: בור הגולה. מים מתוקים לשתיה ואמת המים להדחה:

כבר הקדמנו בתחלת מסכתא זו שהשער השלישי משערי העזרה שהיה בדרום נקרא שער המים ונתבאר בגמרא דיומא [דף לא.] שעל השער הזה היה מקוה המים שטובל בו כ"ג ביום הכפורים טבילה ראשונה והיו המים באים שמה ממעין שהיה שם ששמו עין עיטם ועל טבילה זו אמר ביומא שהיתה במול כמו שפירשנו שם ונתבאר שהיתה לו לכהן גדול לשכה אצל מקוה זו על שער העזרה וכפי הנראה להם בתלמוד שלשכת העץ שבצפון שהיתה לשכת כה"ג גם כן לשכת פרהדרין הנזכרת בתחלת כפורים ושלשכה זו שבדרום על שער המים היא לשכת בית אבטינס שמשביעים אותו שם ערב יוה"כ כמו שבארנו שם וכן נתבאר בגמרא יומא שלשכת הגזית חציה קדש וחציה חול ויש לה שני פתחים אחד פתוח לקדש ואחד פתוח לחול ושחציה של חול הוא לצד מערב ובאותה המחצה יכולין לשבת לפי שכבר באמרנו שאין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד: **ג** פרוה. שם איש אמגושי שחתר בקיר העזרה בלשכה זו כדי לראות העבודה ונהרג על כן נקראת הלשכה על שמו: והואיל וזכרנו כבר ציור המזבח ולמקום מדותיו וכן למקום מדת ההיכל אני רוצה לצייר עכשיו צורת העזרה כולה ושיעורה ומדותיה לארכה ולרחבה וכל מה שהיה בה מלשכות ואסמוך אליה עזרת נשים ובית המוקד ולא אתעסק במדת ההיכל והמזבח רק אזכיר אותם כפי שמותם שהקדמנו בלי זכירת מדת כל חלק מהם הואיל והקדמנו אותו וזו היא הצורה הכללית שייעדנו אותה והבטחנו עליה במקומות רבים מן המשנה:

הדרן עלך כל העזרה

פי' הרא"ש

כל העזרה. שנקראת מחנה שכינה טמא חייב עליה כרת: **ב** הכבש והמזבח ס"ב. אע"פ שהמזבח היה ל"ב והכבש היה ל"ב בשטח הקרקע לא היו עולים אלא ס"ב כי ב' אמות של הכבש היו פורחות כנגד אמה של יסוד ואמה סובב: מן השולחנות לננסין הן ד'. שולחנות של שיש שנינו בתמיד [דף לא:] שעליהן היו מדיחין את הקרביים והא דתנן בתמיד פרק לא היו סופתין [שם] הקרביים מדיחין אותן ג' פעמים במעוטן על שולחנות של שיש שבין העמודים והכא תנן שהיו רחוקים מן הננסין ד' נ"ל שאחרים היו א"נ הני בין העמודים לאו דוקא וקרי ליה שפיר בין העמודים אע"פ שרחוקים ממנו ומיהא הא תנן בפירקין דלעיל ובתמיד פ' אמר להם הממונה [דף ל:] שבהן תולין ומפשיטין על שולחנות של שיש שבין העמודים נ"ל דאחרים היו דא"א שתהא הבהמה תלויה באונקלאות ומגעת לשולחנות הרחוקים ד' אמות מן הננסים ותימה דלא חשיב מקום השולחנות ורש"י ז"ל תירץ א) בפ"ק דלא צריך למיתני דהדבר מפורש ביחזקאל [מ] דאמה ואלו ארך כל א' ורחב כל א': והנותר. ב) מקום לה' היה בין הכבש ולכותל ומקום הננסים וגם מקום השולחנות: **ג** לשכות בית הפרוה. ביומא [דף לה.] מפרש מאי פרוה אמגושא פרש"י אדם מכשף עשאה וישראל הוא וכו' כדכתיב [עזרא ד] לא לכם [ולנו] לבנות בית ור"ח פי' שהיה מכשף אחד שעלה בדעתו לראות [עבודת] כה"ג ביוה"כ בשעה שמקטיר קטורת ועשה מחילות מירושלים להר הבית ומצאוהו בלשכת בית הפרוה והרגוהו שם והיה שמו פרוה: **ד** אבא שאול אומר לשכת כה"ג כו'. מילתא באנפי נפשיה הוא ולא קאי אדרבי אליעזר בן יעקב: בור הגולה. ועשאוהו כשעלו מן הגולה: לובש לבנים. מרוב שמחה: סליק

חשק שלמה על פי' הרא"ש א) [נ"ל בפ"ק דיומא דף טז:]. ב) [נ"ל שצ"ל מקלי"ה היה כו' ופירושו מקלי"ה של רוחב העזרה ועי' רש"י יומא טז: ד"ה רובה].

עין משפט נר מצוה

א א מיי' פ"ה מהל' בית הבחירה הל' ד:
ב ב מיי' שם הל' יב:
ג ג מיי' שם הל' יג:
ד ד מיי' שם הל' טו:
ה ה מיי' שם הל' יד:
ו ו מיי' שם הל' יג:
ז ז מיי' שם הל' יז:
ח ח מיי' פ"ו מהלכות ביאת מקדש הל' יא:

מסורת הש"ס

א) יומא טז: [מנחות לז:], ב) [נ"ל היכל], ג) זבחים סב., ד) יומא יט., ה) מנחות כא: ע"ש בתוס' ד"ה בלשכת, ו) תוספתא דסנהדרין פ"ז [ותוספתא דחגיגה פ"ב].

שיטה מקובצת

א] אמה והמזבח שלשים: ב] אמה ההיכל מאה תיבת החיל נמחק: ג] וחמש הכבש והמזבח ששים תיבת מן אות ל' נמחק: ד] ארבעה ומן הננסין: ה] שבדרום לשכת תיבת שבצפון נמחק: ו] הקדשים ועל כרי בית הטבילה לכהן (אות ה' נמחק): ז] שם היו מדיחין קרבי קדשים אות ש' ה' נמחק: ח] שבצפון לשכת תיבת שבדרום נמחק: ט] בור הגולה והגלגל תיבת קבוע נמחק: י] הכהונה שכל כהן אות ו' נמחק: יא] על תיבת וברוך ועל תיבת הקדשים נרשם קו למעלה ועל תיבות שבנתיים נרשם נקודות למעלה על כל תיבה להורות כי לפ"ד ראוי למחקם:

סליק מסכת מדות

חתימת המעתיק

אמר המעתיק והמסדר בלב נשבר מדבר בראותי ימי בחורתי קלו מני רץ כחותי ומלאכי שיבה קרבו ויאמיו ויסורי קשים רבים מי מנה כל יום ויום כפסע ביני ובין המות אם כפי ונם לחי והדבר אין כי לא ידעתי יום מותי ואנכי הולך שתות אין בקדקדי מום ולא טעם ולא ריח ניחוח ואגה אמגלה מטה ולבי מלא אנחה אוי לי מיום התוכחה על מה תהיה לי הנחמה עת אתן דין וחשבון ובידי אין תורה וקרבן שעיפי ישיטני והם יורוני אולי אמצא מנוח אחת הקיימת לדורות אשר היא ממצות היקרות והיא אלין בעדן ביום הדין ותהיה לך למשמרות והנה ה' אינה ברב חסדיו להוציא אור תעלומה את הגהות ופירושים אשר אסף וליקט הגאון ר' **בצלאל אשכנזי** ז"ל מעל **שיטה מקובצת** על סדר קדשים והנה באו לידי הגמרות שלמד הגאון רבינו **בצלאל אשכנזי** ז"ל וכתב בכתי"ק הגהות על גמרא ורש"י ותוס' הגהות אמיתות אשר העתיק מתוך כת"י שהיה לו מהראשונים ושיטות מהראשונים תוס' הרא"ש תוס' חיצוניות ותר"א תוס' רבינו פרץ תוס' מרבינו ברוך וגליוני תוס' מהרא"ש ופי' מרגמ"ה ופי' מראב"ק תוס' טוך ופי' לא נודע למי רש"י כת"י הראב"ד והרז"ה ותוס' החסרים בדפוס תוס' בכת"י והנה אלו הגמרות כתב כפ' קורא הדורות שראה אותם ורצה לקנותם ומסיבות מחלוקה שנעשה מזה נמנע מלקנותם והנה ע"י סיבה זאת היו אלו הגמרות סגורות ומסוגרות ולא שופטם עין לראותם והנה ברבות הימים ושנים נשכח יוקר מעלותם וע"י שהיתה כמונה אשכנזית ולא יכלו מו"ר ספרדים לקרותם נעשו הפקר והי' מטושטש וכתב קטן והנה קמתי ושנסתי מתני ואזרתי כגבור חלצי ולאת כח עיוני יגעתי ביגיעה רבה ימים ושנים להביט ע"י כלי זכוכית מגדל האותיות ולא גלאיתי מלהעתיקם שלשה פעמים ולמודע אני צריך כי נמצא עוד קובץ כת"י *) מאלו הגהות והפירושים אצל החכם ה"ר **יהודא אזולאי** נ"י ואומרים מפי השמועה שהוא העתקת הר"ש עדני ז"ל תלמיד הגאון רב"א אולם נראה לכל עין רואה שלא העתיקם מגוף הש"ם אשר לפני כי בהקובץ הנ"ל חסר הרבה מהגהות ומחידושי הראשונים וגם אינו עולה בסדר נכון ומלבד שחסר במס' זבחים עד דף כ"ג ואולם אנכי סדרתי בסדר נכון כ"א למקום הראוי והנה מה שנמצא מתוקן בהש"ס מדפוס דפוס **ווילנא** ודין לא העתקתי והנה בטחתי בחסד הבורא כי ימצא המעיין רב עונג כי יאירו עיניו בהגהות והפירושים היקרים ה' יאיר עיני להבין עמקי סודות תורתו הקדושה כמ"ש גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך ולקיים כל מוצאי' אמן:

הכ"ד המעתיק והמסדר מתאבק בעפר רגלי חכמי הדור ומשתחוה מול הדרתם עמוס התלאות המצל"ה יום ג' ט"ו סיון שנת תר"ל לפ"ק
אברהם במוהר"ר **צבי הירש** זללה"ה **איינשטיין** מילידי עיר דארהיטשין תושב עה"ק **ירושלים** ת"ו.

*) **אמרו המדפיסים** מכת"י ההוא הדפסנו תשלום שיטה מקובצת למסכת מנחות למן דף קו עד הסוף אשר נחסר מגליון הש"ם של הרב"א ז"ל. וכן לכל מסכת חולין נדפסו מכ"י מהר"ש עדני ז"ל הנ"ל

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com